

CRNA GORA
*Direkcija za zaštitu
tajnih podataka*

IZVJEŠTAJ O RADU
Direkcije za zaštitu tajnih podataka za 2014. godinu

Podgorica, mart 2015. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
I NORMATIVNI POSLOVI	3
II DOZVOLE ZA PRISTUP TAJNIM PODACIMA	4
<i>Dozvole za pristup tajnim podacima za fizička lica</i>	4
<i>Dozvole za pristup tajnim podacima za pravna lica</i>	4
III NATO I EU	4-9
III-1. NATO	5-7
<i>Pravni okvir za saradnju</i>	5
<i>Način razmjene NATO tajnih podataka</i>	5
<i>Razmjena NATO tajnih podataka</i>	5-6
<i>Bezbjednost komunikacija</i>	6
<i>Sertifikati za pristup NATO tajnim podacima</i>	6
<i>Kontrola NATO</i>	6-7
<i>MAP-ANP</i>	7
<i>PARP</i>	7
III-2. EVROPSKA UNIJA	7-9
<i>Pravni okvir za saradnju</i>	7-8
<i>Eu pregovori - Poglavlje 31 – Vanjska bezbjednosna i odbrambena politika</i>	8
<i>Razmjena EU tajnih podataka</i>	8
<i>Inspekcija tajnih podataka EU</i>	9
IV MEĐUNARODNA SARADNJA	9
<i>Bilateralna saradnja</i>	9
V MEĐURESORSKA SARADNJA	9-10
VI SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA	10-11
VII OBUKE IZ OBLASTI TAJNIH PODATAKA	11
<i>Stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Direkcije</i>	11
VIII ORGANIZACIJA DIREKCIJE	11-13
IX INSPEKCIJSKI NADZOR	13
X BUDŽET	13
XI FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTORLA	13-14
XII JAVNOST RADA	14

UVOD

Izveštajem o radu Direkcije za zaštitu tajnih podataka obuhvaćen je pregled najvažnijih aktivnosti Direkcije u 2014. godini, u vezi sa izradom propisa iz oblasti tajnih podataka i opštih akata Direkcije, izdavanjem dozvola za pristup tajnim podacima i NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima, razmjenom tajnih podataka sa NATO i Evropskom unijom, EU pregovorima za Poglavlje 31–Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika, izvršavanjem obaveza iz Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP) i Partnerskih ciljeva (PARP), aktivnostima na polju međunarodne saradnje naročito u pogledu zaključivanja međudržavnih bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, međuresorskom saradnjom i saradnjom sa nevladinim organizacijama, obukama iz oblasti tajnih podataka i unapređenjem sistema obuke, stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem službenika Direkcije, organizacijom Direkcije i njenim funkcionisanjem, inspeksijskim nadzorom nad sprovođenjem Zakona i primjenom međunarodnih ugovora o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, izvršenjem Budžeta, sprovođenjem finansijskog upravljanja i kontrole i pružanjem obavještenja o radu Direkcije putem sredstava javnog informisanja.

I **NORMATIVNI POSLOVI**

Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o tajnosti podataka usvojen je na Vladi u julu 2014. godine i u Skupštinskoj je proceduri. Predlogom zakona proširena je lista lica koja imaju pristup tajnim podacima bez dozvole za pristup tajnim podacima, na predsjednika i članove Senata Državne revizorske institucije, radi omoguavanja pristupa tajnim podacima potrebnim za vršenje ovlašćenja iz njihove nadležnosti. Predlogom zakona propisana su i ovlašćena lica za određivanje stepena tajnosti podataka, za podatke koji nastaju u radu radnog tijela koje obrazuje starješina organa, odnosno generalni sekretar Skupštine ili Vlade Crne Gore, kao i ovlašćenja za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima članovima radnih tijela, licima na stručnom osposobljavanju, volonterima, kadetima i licima angažovanim po osnovu ugovora. Propisan je i rok za ponovno podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima fizičkom ili pravnom licu kojem je odbijen zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima.

Nacrti Uredbe o uslovima i načinu obezbjeđivanja kriptozastite tajnih podataka i Uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja administrativnih i fizičkih mjera zaštite tajnih podataka upućeni su Evropskoj komisiji na mišljenje i biće donesene nakon dobijanja mišljenja.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 24. jula 2014. godine utvrdila Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije za zaštitu tajnih podataka na osnovu kojeg je, u oktobru 2014. godine, utvrđena nova Formacija za radna mjesta u Direkciji na koja se mogu raspoređivati, odnosno postavljati profesionalna vojna lica.

U proteklom izvještajnom periodu, Direkcija je učestvovala u davanju mišljenja na predloge zakona i podzakonskih akata koje su pripremali drugi organi, kao i mišljenja na predloge sporazuma o saradnji koji su uključivali odredbe o razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

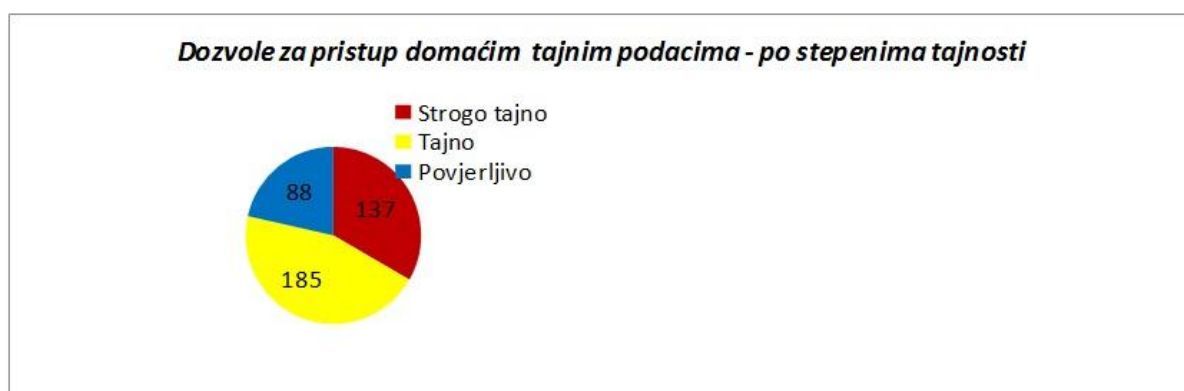
II DOZVOLE ZA PRISTUP TAJNIM PODACIMA

Dozvole za pristup tajnim podacima za fizička lica

Direkcija za zaštitu tajnih podataka, u skladu sa Zakonom, nadležna je za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima stepena tajnosti STROGO TAJNO, TAJNO i POVJERLJIVO.

U 2014. godini, izdato je ukupno 410 dozvola, od čega 137 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti STROGO TAJNO, 185 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti TAJNO i 88 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti POVJERLJIVO.

U 2014. godini, podneseno je 55 zahtjeva za produženje važenja dozvole za pristup tajnim podacima.

Dozvole za pristup tajnim podacima za pravna lica

U 2014. godini, podnesen je jedan zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima pravnom licu i izdata jedna dozvola.

III NATO I EU

Najznačajnija dužnost Direkcije u razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa NATO i EU je ta što Direkcija vrši poslove bezbjednosnog organa za koordinaciju i sprovođenje bezbjednosne politike NATO i EU u Crnoj Gori, u cilju obezbjeđivanja adekvatnog nivoa zaštite tajnih podataka (NSA - National Security Authority) i izdavanje NATO i EU sertifikata korisnicima NATO i EU tajnih podataka.

Za ostvarivanje razmjene i zaštite NATO i EU tajnih podataka, ustanovljeni su i vode se Centralni registar NATO i EU tajnih podataka u Direkciji za zaštitu tajnih podataka i Podregistri tajnih podataka u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO i Stalnoj misiji Crne Gore pri EU, u Briselu i Komandi združenih snaga SHAPE, u Monsu.

Podregistri tajnih podataka predstavljaju prvu tačku prijema NATO i EU tajnih podataka, odakle se tajni podaci distribuiraju Centralnom registru Direkcije, za potrebe državnih organa u Crnoj Gori.

Distribucija tajnih podataka iz Centralnog registra prema državnim organima, korisnicima NATO i EU tajnih podataka, vrši se u okviru registara tajnih podataka, uspostavljenih u državnim organima.

III-1. NATO

Pravni okvir za saradnju

Sporazum o bezbjednosti informacija koji je zaključen između Crne Gore i NATO, aprila 2007. godine, a sertifikovan novembra 2008. godine, predstavlja pravni okvir za saradnju u oblasti tajnih podataka i obezbjeđuje primjenu standarda za razmjenu i zaštitu NATO tajnih podataka.

Način razmjene NATO tajnih podataka

Razmjena NATO tajnih podataka, u papirnoj formi, vrši se preko posebno obučene i bezbjednosno provjerene kurirske službe Direkcije i zahtijeva stalne kurirske aranžmane na relaciji Podgorica – Brisel.

Elektronska razmjena NATO tajnih podataka vrši se putem kriptografskog sistema za zaštitu tajnih podataka, odobrenog od strane NATO Kancelarije za bezbjednost – NOS, (kripto - softver PEM HEART, koji je u upotrebi od novembra 2009. godine) i sistema kripto - telefona (Motorola).

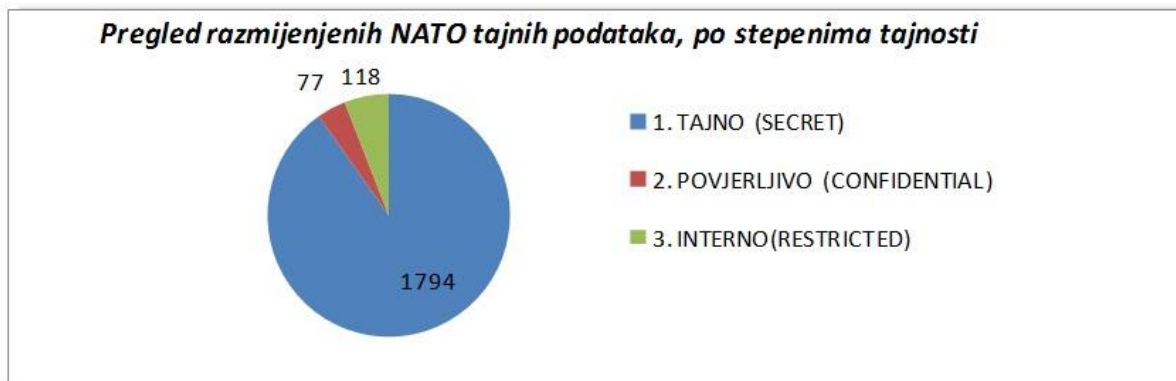
Redovnu zamjenu kripto ključeva za prenos NATO tajnih podataka u elektronskoj formi vrše predstavnici NATO SITCEN, koji su tim povodom u maju 2014. posjetili Direkciju i izvršili briefing lica koja rade na kriptotelefonima za razmjenu NATO tajnih podataka.

Razmjena NATO tajnih podataka

U skladu sa navedenim Sporazumom u kontinuitetu se odvija razmjena tajnih podataka sa NATO, koja je otpočela nakon upućivanja prvog kontingenta crnogorskih vojnika u mirovnu

misiju ISAF u Avganistanu.

U 2014. godini razmijenjeno je ukupno 1989 NATO tajnih podataka različitih stepena tajnosti, od čega 1794 stepena tajnosti TAJNO, 77 stepena tajnosti POVJERLJIVO i 118 stepena tajnosti INTERNO.

Bezbjednost komunikacija

U 2014. godini, nastavljena je elektronska razmjena glasovnih/pisanih NATO tajnih podataka, do i uključujući stepen tajnosti TAJNO/SECRET, putem sigurnih kriptokomunikacionih sistema, na relaciji Brisel - Podgorica - Avganistan.

Sertifikati za pristup NATO tajnim podacima

Za pristup NATO tajnim podacima koji se prosleđuju Crnoj Gori, kao i za učešće na određenim NATO aktivnostima (konferencijama, sastancima, kursevima, obukama, vježbama, radionicama i sl.) na kojima se razmatraju NATO tajni podaci, neophodno je posjedovanje NATO sertifikata.

U skladu sa Sporazum o bezbjednosti informacija sa NATO, Direkcija je organ nadležan za izdavanje NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima i u 2014. godini izdala je 78 stalnih NATO sertifikata, od čega 69 za pristup NATO tajnim podacima stepena tajnosti TAJNO i devet (9) za pristup NATO tajnim podacima stepena tajnosti POVJERLJIVO.

Budući da je Sporazum sertifikovan do i uključujući nivo TAJNO, sertifikati za pristup NATO tajnim podacima izdaju se najviše do i uključujući nivo TAJNO.

Kontrola NATO

NATO tajni podaci prosljeđeni Crnoj Gori čuvaju se u Centralnom registru Direkcije, koriste u skladu sa propisanim bezbjednosnim standardima i podliježu redovnoj godišnjoj kontroli NATO Kancelarije za bezbjednost–NOS.

U februaru 2014. godine, eksperti NATO Kancelarije za bezbjednost–NOS izvršili su redovnu godišnju kontrolu u Direkciji za zaštitu tajnih podataka i drugim bezbjednosnim organima u Crnoj Gori koji su korisnici NATO tajnih podataka i to Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Ministarstvu odbrane i Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, a u vezi sa rukovanjem i čuvanjem NATO tajnih podataka prosljeđenih Crnoj Gori.

Izveštajem o kontroli pozitivno su ocijenjeni postignuti rezultati na ispunjavanju NATO bezbjednosnih standarda za razmjenu i zaštitu NATO tajnih podataka sadržanih u Sporazumu o bezbjednosti informacija sa NATO i NATO bezbjednosnoj politici.

Kopije NATO tajnih podataka koje se iz Centralnog registra tajnih podataka Direkcije prosleđuju državnim organima na korišćenje, čuvaju se u registrima tajnih podataka tih organa, a pored kontrole od strane NATO Kancelarije za bezbjednost–NOS, podliježu i inspekcijskoj kontroli Direkcije.

U martu 2014. godine, od strane ovlašćenih službenika Direkcije, izvršena je inspekcijska kontrola registara NATO tajnih podataka u državnim organima Crne Gore (MO, MVPiEI i ANB), po pitanju primjene Sporazuma o bezbjednosti informacija zaključenog između Crne Gore i NATO.

Rukovanje NATO tajnim podacima u podregistrima tajnih podataka u Briselu i Monsu takođe je predmet inspekcijskih kontrola Direkcije, tako da je u oktobru 2014. godine izvršena je kontrola Podregistra tajnih podataka u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO.

MAP-ANP

Godišnjim nacionalnim programom (ANP) u okviru Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP), Direkcija je zadužena za realizaciju IV Poglavlja “Bezbjednosna pitanja” i u okviru V ciklusa nastavila sa ispunjavanjem planiranih aktivnosti u vezi sa zaštitom tajnih podataka, u cilju dostizanja standarda NATO u oblasti tajnih podataka.

PARP

Direkcija za zaštitu tajnih podataka odgovorna je za realizaciju Partnerskog cilja “Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO”, koji je NATO ocijenio visokoprioritetnim za Crnu Goru, budući da članovi Alijanse treba da garantuju da su ispunjeni zakonski i praktični uslovi za zaštitu NATO tajnih podataka, u skladu sa NATO bezbjednosnom politikom. U tom cilju, vrši se redovno usklađivanje propisa iz oblasti tajnih podataka sa novom NATO bezbjednosnom regulativom.

Direkcija redovno sačinjava i dostavlja izvještaje o realizaciji preuzetih aktivnosti iz Partnerskog cilja.

U okviru saradnje sa NATO, u maju 2013. godine, predstavnici Direkcije učestvovali su na sastanku sa predstavnicima NATO ekspertskog tima iz Odjeljenja za politička pitanja i bezbjednosnu politiku (PASP) u okviru projekta Inicijativa izgradnje integriteta u oblasti bezbjednosti i odbrane, koji se bavi pitanjima izrade mehanizama i mjera za prevenciju korupcije, a u 2014. godini Direkciji je dostavljen Izveštaj PASP-a sa preporukama za poboljšanje transparentnosti, odgovornosti i integriteta u crnogorskom odbrambenom i bezbjednosnom sektoru.

III-2. EVROPSKA UNIJA

Pravni okvir za saradnju

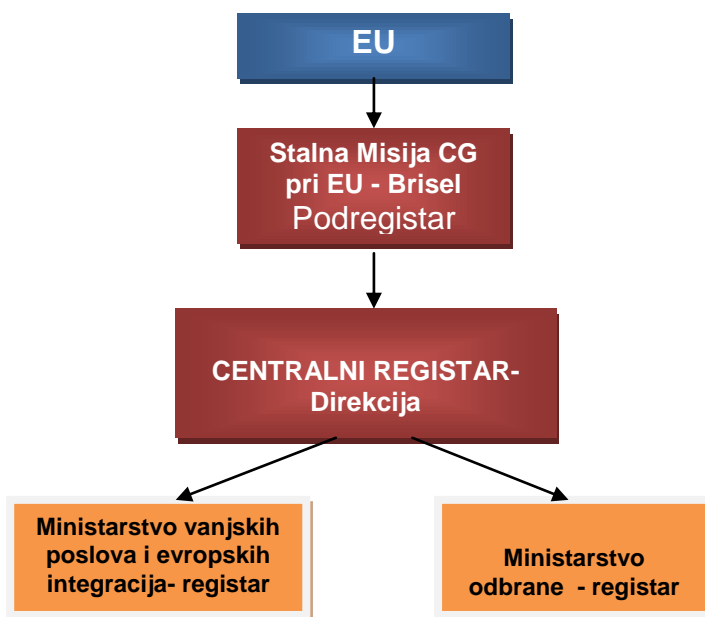
Sporazum o bezbjednosnim procedurama za razmjenu i zaštitu tajnih podataka zaključen između Crne Gore i Evropske Unije (septembra 2010. godine) i Bezbjednosni aranžmani za

implementaciju Sporazuma (iz februara 2011. godine) predstavljaju pravni okvir za saradnju u oblasti tajnih podataka i obezbjeđuju primjenu standarda prilikom razmjene i zaštite tajnih podataka iz oblasti zajedničke vanjske, bezbjednosne i odbrambene politike.

EU PREGOVORI - Poglavlje 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika

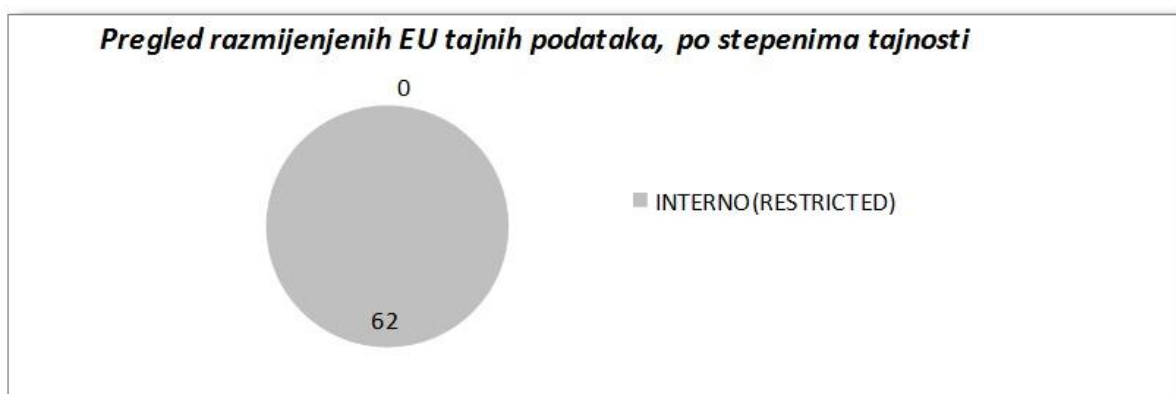
Direktor Direkcije, kao član radne grupe, učestvovao je u bilateralnom skriningu za ovo Poglavlje i predstavio EK stepen usaglašenosti propisa iz oblasti tajnih podataka sa evropskim propisima. Izveštajem sa skrininga EU je potvrdila usaglašenost propisa u ovoj oblasti, sa preporukom praćenja budućih izmjena i dopuna EU legislative.

Razmjena EU tajnih podataka

Tajni podaci koji su u 2014. godini razmjenjivani sa EU odnosili su se na podatke o angažovanju pripadnika Vojske Crne Gore u pomorskoj mirovnoj operaciji "EU NAVFOR – ATALANTA" u somalijskim vodama, praćenju aktivnosti i bezbjednosti njihovog učešća u operaciji.

U 2014. godini, sa EU su razmijenjena ukupno 62 tajna podatka stepena tajnosti "INTERNO".

Inspekcija tajnih podataka EU

EU tajni podaci koji se prosleđuju Crnoj Gori i dostavljaju državnim organima, korisnicima tih podataka, čuvaju se i koriste u skladu sa propisanim standardima sadržanim u Odluci Vijeća EU o bezbjednosnim pravilima za zaštitu tajnih podataka EU i propisima u oblasti tajnih podataka i predmet su redovnih inspeksijskih kontrola od strane ovlašćenih službenika Direkcije.

IV MEĐUNARODNA SARADNJA

Bilateralna saradnja

Direkcija za zaštitu tajnih podataka ostvarivala je i koordinirala međunarodnu saradnju u oblasti razmjene i zaštite tajnih podataka i na osnovu odluka Vlade Crne Gore zaključivala međunarodne sporazume o međusobnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

U 2014. godini, zaključeni su bilateralni sporazumi o uzajamnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa Republikom Poljskom, Republikom Slovenijom i Republikom Grčkom i pripremljen Sporazum sa Saveznom Republikom Njemačkom za zaključivanje.

U 2014. godini, Ministarstvo odbrane SAD uputilo je pozivno pismo Direkciji za zaštitu tajnih podataka Crne Gore za posjetu crnogorske delegacije bezbjednosnim institucijama SAD radi upoznavanja sa bezbjednosnim programima, procesima i procedurama za zaštitu tajnih podataka, u cilju zaključivanja bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka. S tim u vezi, određeni su organi čiji će predstavnici sačinjavati delegaciju Crne Gore za posjetu Vašingtonu (koju pored direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka, kao šefa delegacije, čine predstavnici Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Agencije za nacionalnu bezbjednost), radi otpočinjanja pregovora za zaključivanje Sporazuma.

Direkcija za zaštitu tajnih podataka je u okviru međunarodne saradnje u 2014. godini realizovala prvu bilateralnu posjetu Nacionalnom bezbjednosnom organu (NSA) Kosova, u cilju međusobnog upoznavanja sistema zaštite tajnih podataka svake od država i otpočinjanja pregovora za zaključivanje bilateralnog sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

Posebna pažnja u protekloj godini bila je posvećena razvoju i unapređenju međunarodne saradnje koja se odvijala kroz učešće direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka na Regionalnoj konferenciji direktora NSA (SEENSA) u Sarajevu, učešće predstavnika Direkcije na Regionalnoj konferenciji NSA (SEENSA) u Beogradu - na sastanku tematske radne grupe za sajber odbranu, kao i učešće na Regionalnoj konferenciji direktora NSA, u formatu 6S, u Zagrebu.

V MEĐURESORSKA SARADNJA

U okviru međuresorske saradnje, Direkcija je učestvovala u izradi V Godišnjeg nacionalnog programa za članstvo u NATO (MAP)-ANP za 2014-2015. godinu, Radnoj grupi za Poglavlje 31-pregovori sa EU, Interresornoj komisiji za PzM, Savjetu za vladavinu prava, pružanju pomoći državnim organima po pitanju implementacije propisa o tajnim podacima i drugim aktivnostima.

Saradnja sa Ministarstvom odbrane, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija i Agencijom za nacionalnu bezbjednost odvijala se intenzivno po pitanju implementacije mjera zaštite tajnih podataka neophodnih u radu sa tajnim podacima.

Saradnja Direkcije za zaštitu tajnih podataka sa Upravom za antikorupcijsku inicijativu odvijala se po pitanju realizacije mjere 43 (sačinjavanje, objavljivanje i konstantno ažuriranje liste podataka sa kojih su ukinute oznake tajnosti) Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, u okviru koje je Direkcija bila nadležni organ za praćenje indikatora uspjeha i izvještavanje o realizaciji mjere. Saradnja se odvijala i po pitanju realizacije mjere 32 Akcionog plana, koja se odnosila na izradu, usvajanje i sprovođenje Plana integriteta Direkcije.

Plan integriteta Direkcije za zaštitu tajnih podataka usvojen je u junu 2014. godine. Planom su procjenjena radna mjesta podložna nastanku i razvoju korupcije, definisane postojeće mjere kontrole, kao i mjere koje treba preduzeti u cilju unapređenja integriteta službenika Direkcije.

Saradnja sa Ministarstvom finansija odvijala se po pitanju realizacije budžeta, davanja saglasnosti o obezbjeđenju finansijskih sredstava za popunu radnih mjesta u Direkciji, dostavljanju kvartalnih i godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli, izradi nedostajućih internih pravila i procedura i ažuriranja postojećih.

U okviru saradnje sa Ministarstvom odbrane, Direkcija je pružala pomoć Ministarstvu, posebno Odjeljenju za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove, u implementaciji Zakona o tajnosti podataka. Saradnja sa Ministarstvom odvijala se i kroz redovno izvještavanje Direkcije o realizaciji mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za sprovođenje Plana unutrašnje reorganizacije javnog sektora, za sektor odbrane.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Upravom policije odvijala se kroz pružanje pomoći u implementaciji propisa iz oblasti tajnih podataka.

Saradnja sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama odvijala se kroz periodičnu dostavu podataka za Informacioni sistem za pristup informacijama. U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, Direkcija je nastojala da na svojoj internet stranici redovno objavljuje informacije koje zahtijevaju proaktivni pristup, vodeći računa o zaštiti ličnih podataka i podataka koji su označeni stepenom tajnosti.

U cilju lakše primjene Zakona o tajnosti podataka, ažurirani su obrasci za njegovu primjenu i istaknuti na internet stranici Direkcije.

VI SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

U izvještajnom periodu, Direkcija je saradivala sa nevladinim organizacijama kroz učešće na Godišnjoj konferenciji Atlantskog saveza Crne Gore „2 BS NATO Forum”, (panel diskusija na temu “Budućnost NATO proširenja”), davanje intervjua i popunjavanje upitnika na temu “Procjena uticaja rada Odbora za bezbjednost i odbranu na rad državnih organa koji su bili predmet parlamentarnog nadzora” radi izrade trećeg Monitoring izvještaja o parlamentarnom nadzoru (NVO Institut alternativa), učešće na svečanom otvaranju 7. Regionalnog Evroatlantskog Kampa REACT 2014. godine (NVO ALFA Centar), učešće na okruglom stolu „Razvoj nevladinih organizacija – aktuelno stanje i perspektive“ i Radionica (Kancelarija za saradnju sa NVO), učešće na Radionici za edukaciju ekspertske rukovodnog

kadra u organima državne uprave na kojoj su prezentovani međunarodna i domaća normativa i primjeri dobre prakse iz drugih zemalja o ulozi i značaju NVO i civilnog društva, značaj i potreba saradnje sa NVO, učešće u kreiranju akata javnih politika i procesu konsultovanja sa civilnim društvom, institucionalne, zakonske i finansijske pretpostavke za razvoj međusobne saradnje, te posebno razvoj NVO kao značajnog činioca ukupnog društvenog razvoja.

Saradnja sa nevladinim organizacijama odvijala se i kroz rješavanje zahtjeva za slobodan pristup informacijama i sl.

Direkcija za zaštitu tajnih podataka redovno izvještava Savjet za razvoj NVO Vlade Crne Gore o saradnji sa nevladinim organizacijama.

VII OBUKE IZ OBLASTI TAJNIH PODATAKA

U cilju stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika i profesionalnih vojnih lica, te unapređenja znanja iz oblasti tajnih podataka, Direkcija za zaštitu tajnih podataka je u saradnji sa Upravom za kadrove realizovala 16 seminara od kojih 14 na temu Primjena Zakona o tajnosti podataka i dva na temu Informatička zaštita tajnih podataka, koje je u 2014. godini pohađalo 671 lice.

Unaprijeđen je sistem obuke iz oblasti zaštite i rukovanja tajnim podacima na način što je, u okviru TAIEX instrumenata tehničke podrške, uspostavljena elektronska aplikacija za E-trening koja će pružiti mogućnost državnim službenicima za lakšim i savremenijim edukovanjem u ovoj oblasti. Ovaj oblik edukacije nije primijenjivan ranije, a sa primjenom se počelo decembra 2014. godine.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Direkcije

U okviru Programa stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika, koji realizuje Uprava za kadrove, službenici Direkcije su završili niz seminara, obuka i kurseva koji su se odnosili na: ocjenjivanje državnih službenika, kadrovsko planiranje, opšti upravni postupak, učešće NVO u kreiranju javnih politika, kurseve engleskog jezika, obuku za KIS aplikaciju, obuku za sticanje i unapređivanje znanja i vještina za uvođenje u posao (za novozaposlene) i sl.

Službenici Direkcije učestvovali su i na drugim obukama u zemlji i inostranstvu, kao što su IRKA kurs „Sistem menadžmenta bezbjednosti informacija” prema zahtjevima ISO/IEC 27001, kurs “Montenegro Penetration Test Training Schedule”, Workshop “TWG on Industrial Security” BiH, Sarajevo, Workshop - Radionica koja obuhvata predstavljanje najnovije platforme Office paketa, Office 365, radionica na temu “E-trening za zaštitu i rukovanje tajnim podacima”, u saradnji sa NSA Republike Slovenije.

VIII ORGANIZACIJA DIREKCIJE

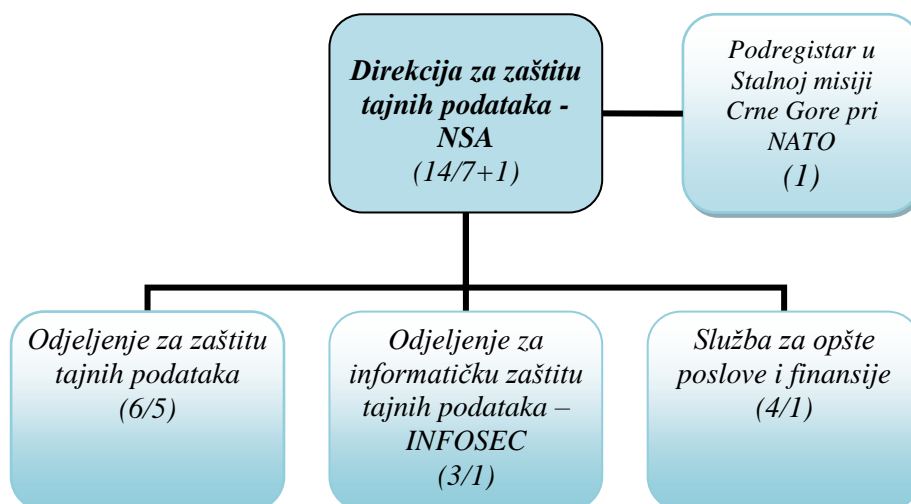
U cilju poboljšanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije za zaštitu tajnih podataka, u dijelu koji se odnosi na opis poslova za saradnju sa nevladinim organizacijama i preciziranje uslova za obavljanje poslova i zadataka za pojedina radna

mjesta, Direkcija je u 2014. godini donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji je utvrdila Vlada Crne Gore na sjednici od 24. jula 2014. godine. Na osnovu ovog Pravilnika izmijenjena je i Formacija Direkcije za radna mjesta na koja se mogu upućivati profesionalna vojna lica.

Pravilnikom je zadržana postojeća organizaciona struktura, broj i vrsta unutrašnjih organizacionih jedinica, kao i broj sistematizovanih radnih mjesta (ukupno 14, uključujući direktora).

Direkcija je organizovana u tri organizacione jedinice i to:

1. Odjeljenje za zaštitu tajnih podataka,
2. Odjeljenje za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC i
3. Služba za opšte poslove i finansije.

U Odjeljenju za zaštitu tajnih podataka, vrše se poslovi iz osnovne djelatnosti Direkcije koji se odnose na sprovođenje mjera zaštite tajnih podataka i kontrolu primjene mjera zaštite, inspeksijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o tajnosti podataka i primjenom međunarodnih ugovora u oblasti razmjene i zaštite tajnih podataka, izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima i NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima, evidentiranje NATO i EU tajnih podataka prosljeđenih Crnoj Gori, njihovu diseminaciju i razmjenu, izradu nacrtu zakona, podzakonskih i opštih akata iz oblasti tajnih podataka i staranje o usklađenosti sa Ustavom i pravnim sistemom CG i pravnom tekovinom EU, planiranje i ostvarivanje međunarodne saradnje, naročito u pogledu zaključivanja međudržavnih bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, sprovođenje obuka iz oblasti tajnih podataka i dr.

U Odjeljenju za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC-u, vrše se poslovi iz osnovne djelatnosti koji se odnose na primjenu mjera bezbjednosti za zaštitu tajnih podataka koji se primaju, obrađuju, prenose, čuvaju i arhiviraju u komunikaciono-informacionim sistemima i drugim elektronskim sistemima od gubitka povjerljivosti, cjelovitosti ili dostupnosti.

U okviru ovog Odjeljenja ostvaruju se tri važne funkcije Direkcije koje se odnose na: bezbjednost komunikacija za izbor, upravljanje i održavanje kriptografske opreme za prenos, obradu i čuvanje tajnih podataka (NCSA), bezbjednosnu akreditaciju komunikaciono-informacionih sistema i procesa u kojima se koriste tajni podaci (SAA) i upravljanje materijalima za kriptografsku zaštitu tajnih podataka (NDA).

U Službi za opšte poslove i finansije vrše se poslovi koji se odnose na izradu pojedinačnih akata iz radnog odnosa, planiranje razvoja i upravljanje ljudskim resursima, materijalno i finansijsko poslovanje, javne nabavke, saradnju sa državnim organima, saradnju sa nevladinim organizacijama, Kadrovski informacioni sistem (KIS), kancelarijsko poslovanje, dostavu NATO i EU tajnih podataka i druge administrativno-tehničke poslove.

U Direkciji za zaštitu tajnih podataka sistematizovano je ukupno 14 radnih mjesta koja su, pored direktora, popunjena je sa sedam izvršilaca (od kojih je jedno profesionalno vojno lice upućeno na rad u Direkciju iz Vojske Crne Gore) i jednim službenikom koji je u skladu sa Sporazumu zaključenim između Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Direkcije, upućen u Podregistar tajnih podataka pri Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO u Briselu. Ovaj službenik upućen je radi obavljanja stručnih poslova prijema, evidencije i čuvanja NATO tajnih podataka zaprimljenih u neposrednoj razmjeni sa NATO, te distribucije istih Centralnom registru Direkcije.

Postojeći broj izvršilaca (8), osim jednog profesionalnog vojnog lica, ima status državnih službenika od kojih je šest (6) sa visokim i dva (2) sa srednjim obrazovanjem.

Nepopunjenost Direkcije u punom kapacitetu, posebno radnih mjesta u Odjeljenju za informatičku zaštitu tajnih podataka, radnog mjesta inspektora za kontrolu mjera zaštite tajnih podataka i radnih mjesta u Službi za opšte poslove i finansije, u znatnoj mjeri otežavaju rad Direkcije.

Na osnovu analize postojećih ljudskih resursa, Kadrovskim planom Direkcije za zaštitu tajnih podataka za 2015. godinu, utvrđene su potrebe za nedostajućim kadrom i dinamika popune upražnjenih radnih mjesta u predstojećem periodu.

IX INSPEKCIJSKI NADZOR

U martu 2014. godine, ovlašćeni službenici Direkcije izvršili su inspeksijsku kontrolu u Ministarstvu odbrane, Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija i Agenciji za nacionalnu bezbjednost, a predmet kontrole bila je primjena međunarodnih ugovora, konkretno Sporazuma o bezbjednosti informacija sa NATO.

U decembru 2014. godine, izvršena je inspeksijsku kontrolu u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije, a predmet kontrole bila je primjena Zakona o tajnosti podataka, sa posebnim osvrtom na preporuke date prethodnom kontrolom.

X BUDŽET

Za finansiranje Direkcije u 2014. godini odobreno je 118.375,36€ budžetskih sredstava.

Od raspoloživih sredstava u iznosu od 118.375,36€, isplaćena su sredstva u iznosu od 100.326,82€, što iznosi 88,49%.

XI FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTORLA

U skladu sa obavezama koje proističu iz Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Direkcija je u dosadašnjem periodu sačinila 11 internih pravila i procedura za određene poslovne procese, a u cilju uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja

i kontrola u Direkciji, i to: Uputstvo o troškovima reprezentacije, Uputstvo za izradu zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava, Uputstvo za izradu internih pravila/procedura koja se primjenjuju u Direkciji, Uputstvo o upoznavanju zaposlenih sa Etičkim kodeksom, Interno pravilo za obrazovanje radne grupe ili drugog oblika rada i Aneks u vezi primjene internog pravila, Uputstvo o komunikaciji sa medijima, Pravilnik o postupku javne nabavke neposrednim sporazumom, Uputstvo o korišćenju i raspolaganju inventarom i sredstvima za rad Direkcije, Uputstvo o uslovima i načinu korišćenja i potrošnji goriva putničkih i drugih vozila u vlasništvu Direkcije, Odluku o dodjeli službenog vozila na korišćenje i dr. interne procedure.

U 2014. godini, Direkcija je inovirala Uputstvo o uslovima i načinu korišćenja službenog vozila i Odluku o dodjeli službenog vozila na korišćenje, izradila Pravilnik o obračunu i isplati zarada i Uputstvo o postupku zasnivanja radnog odnosa u Direkciji za zaštitu tajnih podataka bez javnog oglašavanja.

Interna pravila i procedure sadrže opis procedure, ovlašćena lica i kontrolne mehanizme i sastavni su dio Knjige procedura za finansijsko upravljanje i kontrolu.

O sprovođenju finansijskog upravljanja i kontrole u 2014. godini, Direkcija je podnijela Godišnji izvještaj Ministarstvu finansija.

Poslovi unutrašnje revizije u Direkciji, u skladu sa Sporazumom, povjereni su Ministarstvu odbrane, odnosno Odjeljenju za unutrašnju reviziju Ministarstva. Ministarstvo dbrane podnosi Godišnji izvještaj o unutrašnjoj reviziji u Direkciji za zaštitu tajnih podataka.

XII JAVNOST RADA

Direktor Direkcije redovno je izvještavao javnost o najznačajnijim pitanjima iz nadležnosti Direkcije za zaštitu tajnih podataka.

Direkcija je ažurno odgovarala na upućena pitanja medija.

Za potrebe javnosti rada, Direkcija je ažurirala internet stranicu, na adresi www.nsa.gov.me, na kojoj se nalaze propisi iz oblasti tajnih podataka i obrasci za njihovu primjenu, organizacija Direkcije, podaci o značajnim aktivnostima u okviru međunarodne saradnje, kao i druge informacije koje je, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, organ vlasti dužan da objavi na internet stranici.